



**SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA**  
**Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica**  
**Odbor integrovaného povolovania a kontroly**  
Jegorovova 29B, 974 01 Banská Bystrica 1

Číslo RZ: 6546-26053/47/2014/Kur

**Správa z environmentálnej kontroly**  
**č. 39/2014-Kur/Z**

vykonanej v prevádzke „ Výroba NaOH, H<sub>2</sub> a Cl<sub>2</sub>, výroba NaClO, sušenie a skvapalňovanie Cl<sub>2</sub>, výroba HCl“, prevádzkovateľa FORTISCHEM, a. s., M. R. Štefánika, č. 1, 972 71 Nováky, pre ktorú vydala Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica (ďalej len „inšpekcia“), integrované povolenie č. 4877-15168/2007/Kor/470100806 zo dňa 11.06.2007, v znení zmien vydaných rozhodnutiami: č. 3309-9358/2008/Kor/470100806/Z1-Ú zo dňa 14.3.2008 a č. 772-5981/2014/Kur/470100806/Z2 zo dňa 21.2.2014 (ďalej len „integrované povolenie“).

Kontrola bola vykonaná dňa: 23.07.2014

kontrola bola vykonaná za obdobie 7.3.2013 – 23.07.2014

**Za SIŽP, IŽP B. B. kontrolu vykonali:**

Ing. Katarína Raučinová, vedúca odboru IPK

Ing. Ján Kurillo, inšpektor

**Za FORTISCHEM, a. s., M. R. Štefánika, č. 1, 972 71 Nováky sa kontroly zúčastnili:**

RNDr. Mária Danišová, vedúca OTL, FORTISCHEM, a. s., Nováky

Ing. Viliam Wiessensteiner, vedúci Závodu Chémia

Ing. Rudolf Poláček, technolog výroby NaOH

**Predmetom**

správy z environmentálnej kontroly (ďalej len „správa“) je výsledok kontroly, ktorú vykonala inšpekcia v súlade so zákonom č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o IPKZ“), zákonom č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov.

Kontrola bola podľa § 34 zákona o IPKZ, zameraná na plnenie opatrení na nápravu vydaných rozhodnutí č.2789-10742/47/2013/Kmi zo dňa 22.04.2013 len pre prevádzku „Výroba NaOH, H<sub>2</sub> a Cl<sub>2</sub>, výroba NaClO, sušenie a skvapalňovanie Cl<sub>2</sub>, výroba HCl“ a kontrolu

a zosúladienie podmienok integrovaného povolenia so závermi referenčných dokumentov BAT podľa Vykonávacieho rozhodnutia Komisie Európskej únie zo dňa 9.12.2013.

Kontrolované obdobie v prevádzke : **od 08. 03. 2013** (nakoľko posledná kontrola v prevádzke bola vykonaná dňa 07. 03. 2013) **do 23. 07. 2014**  
O predmete kontroly bola telefonicky informovaná RNDr. Mária Danišová, vedúca OTL, FORTISCHEM, a. s., Nováky, poverená zastupovaním riaditeľa a konateľa spoločnosti, dňa 23.07.2014.

## **I. Základné údaje o prevádzke a prevádzkovateľovi**

1. Názov prevádzky: **Výroba NaOH, H<sub>2</sub> a Cl<sub>2</sub>, výroba NaClO, sušenie a skvapalňovanie Cl<sub>2</sub>, výroba HCl**
2. Prevádzkovateľ:  
Obchodné meno: **FORTISCHEM, a. s.**  
sídlo: **M. R. Štefánika, č. 1, 972 71 Nováky**  
IČO: **46 693 874**

### **3. Kategorizácia priemyselnej činnosti:**

#### **4. Chemický priemysel**

##### **4.2. Výroba anorganických chemických látok, ktorými sú:**

- a) plyny, a to amoniak, chlór alebo chlorovodík, fluór alebo fluorovodík, oxidy uhlíka, zlúčeniny síry, oxidy dusíka, vodík, oxid siričitý, karbonylchlorid – fosgén,
- c) zásady, a to hydroxid amónny, hydroxid draselný, hydroxid sodný.

## **II. Rozsah kontroly a predložené doklady**

Kontrola bola zameraná na plnenie opatrení na nápravu uložených v bodoch č.1 až 5 rozhodnutia č.2789-10742/47/2013/Kmi zo dňa 22.04.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15.5.2013.

Prevádzkovateľ predložil:

1. Aktualizovaný harmonogram plnenia uvedených opatrení rozdelených do troch etáp pre prevádzku „**Výroba hydroxidu sodného, vodíka a chlóru, výroba chlórnanu sodného, sušenie a skvapalňovanie chlóru, výroba kyseliny chlorovodíkovej**“. I. etapa obsahuje len realizáciu stavebných úprav a opráv a II. a III. etapa rieši realizáciu nápravných opatrení formou investičných akcií.

### **I. etapa: realizácia stavebných úprav a opráv v r. 2013-2014.**

V roku 2013 bola realizovaná:

- oprava havarijnej nádrže, v ktorej sú umiestnené expedičné zásobníky HCl
- oprava havarijnej nádrže, v ktorej sú umiestnené prevádzkové zásobníky HCl (skladový priestor č.1)

V roku 2014 bola realizovaná:

- oprava havarijnej nádrže, v ktorej sú umiestnené prevádzkové zásobníky HCl (skladový priestor č.2)
- oprava havarijnej nádrže, v ktorej sú umiestnené zásobníky NaClO

V súčasnosti je v realizácii:

- oprava manipulačných plôch v časti prevádzky Spracovanie chlóru – pranie a sušenie chlóru, výroba chlórnanu sodného v objekte 2205

- oprava havarijnej nádrže pre skladovanie NaOH v objekte 3205.

Ukončenie realizácie I. etapy je v termíne do 12/2014.

## **II. a III. etapa: budú realizované v r. 2015-2016 formou investičných akcií.**

Predmetom riešenia budú stáčacie miesta NaOH, NaOCl, HCl, H<sub>2</sub>SO<sub>4</sub> časť prevádzkových priestorov a zásobníkov prevádzky. Bližší popis dotknutých častí a ich riešenie bude predmetom projektovej dokumentácie.

2. Prevádzkovateľ listom zo dňa 19. 12. 2013 vo veci oznámenia o pokračovaní prevádzkových pokusov oznámil Inšpektorátu možnosť následného odstavenia výroby 24% HCl. Uvedená výroba je súčasťou prevádzky, pre ktorú je vydané integrované povolenie č.4877-15168/Kor/470100806.

Následne prevádzkovateľ listom zo dňa 17. 02. 2014 oznámil Inšpektorátu plnenie opatrenia č. 2 týkajúceho sa výroby 32% HCl v zmysle rozhodnutia č.2789-10742/47/2013/Kmi zo dňa 22.04.2013.

## **III. Kontrolné zistenia**

### **a) Pri kontrole plnenia opatrení na nápravu uvedených v nasledovných bodoch bolo zistené:**

1. Zabezpečiť realizáciu opatrení na zosúladenie zaobchádzania s obzvlášť škodlivými látkami (ortuť, medziprodukty a produkty s obsahom ortuti, chlórované uhl'ovodíky) a so škodlivými látkami (všetky ostatné látky – suroviny a pomocné suroviny, produkty) v prevádzke „Výroba hydroxidu sodného, vodíka a chlóru, výroba chlórnanu sodného, sušenie a skvapalňovanie chlóru, výroba kyseliny chlorovodíkovej“ s požiadavkami záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany vôd nasledovným postupom:

- Predložiť Inšpektorátu vypracované projektové dokumentácie príslušných stavieb a požiadať o vydanie zmeny integrovaného povolenia a stavebného povolenia v lehote **do 31. 07. 2015.**

- Vykonať realizáciu stavieb podľa schválených projektových dokumentácií v lehote **do 31. 12. 2016.**

#### **Plnenie:**

Opatrenie je v plnení.

2. Vykonať realizáciu opatrenia na zníženie emisií HCl (na dodržanie emisného limitu pre emisie HCl podľa platných právnych predpisov v oblasti ochrany ovzdušia) vo výrobe 32 % kyseliny chlorovodíkovej pri režime spaľovania Cl<sub>2</sub> v H<sub>2</sub> v syntéznych peciach prevádzky „Výroba hydroxidu sodného, vodíka a chlóru, výroba chlórnanu sodného, sušenie a skvapalňovanie chlóru, výroba kyseliny chlorovodíkovej“ nasledovným postupom:

- Predložiť Inšpektorátu vypracovaný návrh riešenia a požiadať o vydanie zmeny integrovaného povolenia v lehote **do 31. 01. 2014.**

- Vykonať realizáciu príslušného opatrenia podľa schváleného návrhu v lehote **do 31. 12. 2014.**

#### **Plnenie:**

Prevádzkovateľ listom zo dňa 17.02.2014 zaslal návrh technického riešenia a ďalší postup prípravy stavby „Zníženie emisií HCl vo výrobni HCl koncentrovanej“. Návrh technického riešenia spočíva v inštalácii koncovej práčky a technologického zariadenia v zložení zásobník a čerpadlo kyslých vôd s prepojovacím potrubím. Stavba bude zrealizovaná do 31.12.2014. Opatrenie je v plnení.

3. Vykonať realizáciu opatrenia na zníženie emisií HCl (na dodržanie emisného limitu pre emisie HCl podľa platných právnych predpisov v oblasti ochrany ovzdušia) vo výrobe 24 % kyseliny chlorovodíkovej pri všetkých režimoch výroby nasledovným postupom:

- Predložiť Inšpektorátu vypracovanú projektovú dokumentáciu príslušnej stavby a požiadať o vydanie zmeny integrovaného povolenia a stavebného povolenia v lehote do 31.05.2014.

- Vykonať realizáciu stavby podľa schválenej projektovej dokumentácie v lehote do 31.12.2014.

**Plnenie:**

Možnosť odstavenia výroby 24% HCl oznámil prevádzkovateľ listom zo dňa 19.02.2013. Výsledky meraní potvrdili dodržiavanie emisných limitov aj pri kombinovanom spracovaní plyných a kvapalných chlórovaných uhl'ovodíkov na tomto zariadení.

Po odstavení výroby 24% HCl je plnenie opatrenia na nápravu bezpredmetné. Prevádzkovateľ musí odstaviť výrobu 24% HCl do 31.12.2014.

4. Vykonať realizáciu opatrenia na elimináciu emisií ortuti z pracovného priestoru elektrolyzéro v lehote do 31.12.2016.

**Plnenie:**

Realizácia sa vykonáva postupnou výmenou hláv elektrolyzéro, ktorých je celkom 72 ks. Do 23.07.2014 bolo vymenených 19 ks. Od 9.12.2017 nesmie byť prevádzkované zariadenie s ortuťovou elektrolyzou a musí byť nahradené inou technológiou v súlade s BAT.

Opatrenie na nápravu sa postupne plní s konečným termínom 31.12.2016.

5. Vykonať realizáciu opatrenia na elimináciu emisií ortuti z procesu spracovania kalov s obsahom ortuti (destilácie ortuti) a požiadať o vydanie zmeny integrovaného povolenia prevádzky „Výroba hydroxidu sodného, vodíka a chlóru, výroba chlórnanu sodného, sušenie a skvapalňovanie chlóru, výroba kyseliny chlorovodíkovej“ v lehote do 31.12.2013. (Ku žiadosti o zmenu integrovaného povolenia treba priložiť skutočné ročné prevádzkové hodiny príslušných zariadení za posledných 5 rokov)

**Plnenie:**

Prevádzkovateľ v určenom termíne (18.11.2013) podal žiadosť o zmenu č. 2 integrovaného povolenia. Predmetom žiadosti bolo vydanie súhlasu na zmenu technologického zariadenia stacionárneho zdroja znečisťovania. Inšpekciami bola vydaná zmena č. 2 integrovaného povolenia pod č.772-5981/2014/Kur/470100806/Z2 zo dňa 21.02.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť 13.3.2014. Rozhodnutím podľa § 3 ods. 3 písm. a) bod 4 zákona o IPKZ bol udelený súhlas na zmeny technologického zariadenia stacionárneho zdroja znečisťovania a na zmeny ich užívania v súvislosti s vykonanými stavebnými úpravami podľa projektovej dokumentácie „Zníženie emisií Hg vo výduchoch z destilácie ortuti – stredisko 3112 v objekte Destilácia ortuti. Po vykonaných zmenách bol udelený súhlas na skúšobnú prevádzku. Prevádzkovateľ k žiadosti o zmenu IP predložil skutočné ročné prevádzkové hodiny v príslušných zariadení za posledných 5 rokov v uvedenom rozsahu:

| Výdych                                  | Fond pracovnej doby h/rok |      |      |      |      |
|-----------------------------------------|---------------------------|------|------|------|------|
|                                         | 2008                      | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
| 104. Destilácia ortuti - destilačná pec | 6209                      | 6010 | 5474 | 5222 | 5421 |
| 105. Destilácia ortuti -chladenie       | 2128                      | 2067 | 1826 | 1716 | 1750 |

**Prerokovanie správy z EK s prevádzkovateľom podľa § 34 ods. 11 zákona o IPKZ:**

Dňa: 17.09.2014

miesto: SIŽP-IŽP, Banská Bystrica

Za prevádzkovateľa sa prerokovania zúčastnil Ing. Miroslav Kováč, splnomocnený zástupca.

Pri prerokovaní správy bol prevádzkovateľ oboznámený so správou č. 39/2014-Kur/Z.

Vyjadrenie prevádzkovateľa:

*beriem na vedomie*



Zápisnica bola na znak súhlasu podpísaná v Banskej Bystrici dňa 17.09.2014.

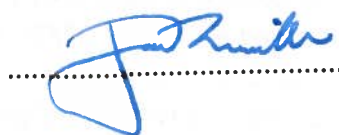
Podpisy:

za SIŽP, IŽP B. B, OIPK:

Ing. Katarína Raučinová, vedúca odboru IPK

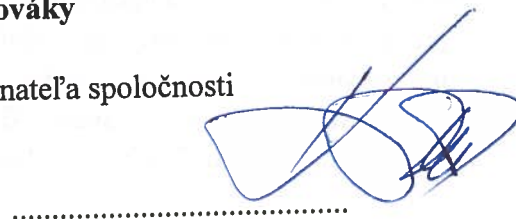


Ing. Ján Kurillo, hlavný radca - inšpektor



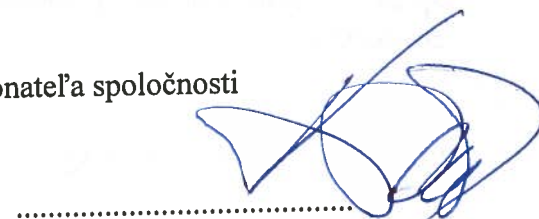
za: **FORTISCHEM, a. s., M. R. Štefánika, č. 1, 972 71 Nováky**

Ing. Miroslav Kováč, poverený zastupovaním riaditeľa a konateľa spoločnosti



Zápisnicu prevzal dňa 17.09.2014

Ing. Miroslav Kováč, poverený zastupovaním riaditeľa a konateľa spoločnosti





Pri fyzickej kontrole bolo zistené, že odvod odpadných plynov je zabezpečený jedným výduchom cez absorbér ortuti s obsahom aktívneho uhlia, ktorý je koncovým zariadením zabezpečujúcim dodržanie emisných limitov stanovených pre emisie ortuti do ovzdušia.

**Opatrenie na nápravu splnené.**

**b) Zosúladenie podmienok integrovaného povolenia so závermi referenčných dokumentov BAT**

Dňa 9.12.2013 bolo zverejnené Vykonávacie rozhodnutie komisie, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) výroby chlóru a zásad elektrolyzou soľného roztoku (ďalej len „závery o BAT“).

Podľa záverov o BAT techniku ortuťovej elektrolyzy nemožno za žiadnych okolností považovať za BAT a do 4 rokov, t.j. do 8.12.2017 musí byť vyradená z prevádzky, resp. nahradená inou technológiou v súlade s BAT.

Pôvodná ortuťová elektrolyza musí byť vyradená z prevádzky na základe plánu, ktorý obsahuje predpísané prvky, musí byť vykonané monitorovanie emisií ortuti do vody počas vyradovania a ďalšie postupy v súlade so závermi o BAT.

V integrovanom povolení je v časti II. Podmienky povolenia kapitola C Opatrenia na prevenciu znečisťovania, najmä použitím najlepších techník uložené v bode 4: Prevádzkovateľ spracuje štúdiu možnosti prechodu na membránovú elektrolyzu v lehote do 31.12.2015. Uvedené opatrenie predbežne rieši náhradu ortuťovej elektrolyzy podľa záverov BAT.

**IV. Záver kontroly:**

Vykonanou kontrolou bolo zistené, že prevádzkovateľ **postupne plní** opatrenia na nápravu uložené rozhodnutím č. 2789-10742 /47 /2013 zo dňa 22.04.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15.5.2013.

V zmysle záverov o BAT musí byť technológia ortuťovej elektrolyzy vyradená z prevádzky a nahradená inou technológiou v súlade s BAT. Na základe uvedených skutočností je prevádzkovateľ povinný požiadať inšpekciu v termíne do 31.12. 2016 o vydanie zmeny integrovaného povolenia. Žiadosť bude obsahovať návrh postupu na vyradenie elektrolyzy z prevádzky v súlade so závermi BAT a harmonogram prípravy a výstavby novej technológie, ak ju prevádzkovateľ plánuje vybudovať.

Správa o environmentálnej kontrole č. 39/2014 bola vypracovaná v Banskej Bystrici dňa 26.08.2014.

Podpisy pracovníkov, ktorí vykonali kontrolu:

Ing. Katarína Raučinová, vedúca odboru IPK

  
.....

Ing. Ján Kurillo, inšpektor

  
.....